

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Budai Campus

**Felszámolási és vagyonfelügyeleti specialista szakirányú
továbbképzési szak**

**A FIZETÉSKÉPTELENSÉGI ÉS A
SZERKEZETÁTALAKÍTÁSI SZAKÉRTŐ JOGÁLLÁSA,
FELADATAI ÉS FELELŐSSÉGE**

Belső konzulens:

Baier Judit

ügyvezető igazgató, RFE

Külső konzulens:

Erdész Dóra

felszámolóbiztos, NRN Kft.

Készítette:

Dr. Pallós Zoltán Imre

Budapest

2024

TARTALMI KIVONAT

A fizetéseképtelenségi szakértő jogállását meghatározza, hogy az eljárásban egyidejűleg van jelen az eljárás önálló alanyaként a bíróság megbízásából eljáró szakemberként, az adós vagyona tekintetében annak törvényes képviselőjeként, valamint a hitelezői közösség érdekei és a közérdek képviselőjeként.

A fizetéseképtelenségi szakértő a bírósági nemperes eljárásban a közhatalmat gyakorló bíróság döntése alapján és felügyelete alatt – az összeférhetetlenség esetét kivéve – kötelezően vesz részt. Közreműködése nélkül a bíróság nem tudja a nemperes fizetéseképtelenségi eljárásokat lefolytatni, ezért tevékenysége kapcsolódik az igazságszolgáltatáshoz, annak részét képezi.

Jogait és kötelezettségeit a hitelezők összességének érdekében, de közérdeknek minősülő körülményeket is figyelembe véve gyakorolja, illetve teljesíti.

Az adós vagyona feletti rendelkezés során az adós törvényes képviselője, de az ellenérdekű feleknek minősülő adós és hitelezők mellett harmadik félként az eljárás önálló alanya (fél) is. Közérdek, hogy az adós reorganizációja, ha pedig ez nem lehetséges akkor a gazdasági életből kivezetése a jogszabályok betartásával és ellenőrizhető módon, a hitelezői érdekek mellett gazdaságpolitikai, foglalkoztatáspolitikai, környezetvédelmi és kulturális örökségvédelmi szempontokat is figyelembe véve történjen.

A fizetéseképtelenségi szakértő a komplex tevékenységet az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható gondossággal, professzionálisan és üzletszerűen, jogszabályban meghatározott, munkaszervezetének dologi kiadásait és személyi jellegű ráfordításait is magában foglaló ellenértékért, hatósági díjas szolgáltatásként végzi, amely magasszintű gazdasági és jogi ismereteket, valamint a változó gazdasági és szabályozási környezet miatt folyamatos továbbképzést igényel. Kötelezettségeinek megszegésével okozott kárért a polgári jog deliktuális kárfelelősségi szabályai szerint felel.

A tevékenység ellátására való alkalmasság érdekében indokolt a feladat ellátásához szükséges személyi (szakmai), tárgyi és pénzügyi feltételek szabályozása és ezen feltételek folyamatos meglétének hatósági ellenőrzése az esetleges hiányuk szankcionálhatósága, végső soron a tevékenységgyakorlásból való kizárhatóság érdekében.

A fizetéseképtelenségi szakértővel, mint a komplex tevékenységet üzletszerűen végző vállalkozóval szembeni követelmények teljesíthetőségének feltétele, hogy a jogszabályban meghatározott díj fedezetet biztosítson a szakmagyakorlás költségeire.

A szakdolgozat határozattan arra az álláspontra helyezkedik, hogy a fizetéseképtelenségi szakértő napjainkra sui generis jogintézménynek tekinthető és a fizetéseképtelenségi szakértők önálló hivatásrendet alkotnak.

A fizetéseképtelenségi szakértő az eljárást elrendelő bíróság kijelölése alapján önállóan fejt ki tevékenységét. A bírósági felügyelet az eljárás egyes szakaszpontjainál (kijelölés, közbenső mérleg, zárómérleg) feltétlenül, egyébként a jogvitás esetekben (vitatott hitelezői igény, kifogás elbírálása, felszámoló felmentése sorozatos vagy ismétlődő jogszabálysértés vagy mulasztás miatt) érvényesül. A fizetéseképtelenségi szakértőnek – ideértve a szerkezetátalakítási szakértőt is - az adós eljárás alatti működésével összefüggő gazdasági tartalmú döntései esetében a bíróság felügyelete csak korlátozottan tud érvényesülni, elsősorban a csődegyezség és a szerkezetátalakítási terv jóváhagyása, a német és francia jog esetében az eljárás irányának meghatározása körében. A német és a francia csődjog több eljárástípust szabályoz annak érdekében, hogy az adós likvidációjára csak a teljes vagy részleges reorganizáció lehetőségének hiányában kerüljön sor.

A szakdolgozat mindkét felállított hipotézist igazoltnak látja. Figyelemmel a szakdolgozat azon megállapítására, hogy a fizetéseképtelenségi szakértő napjainkra az eljárás sui generis jogállású szereplőjének tekinthető, indokolt lenne a polgári jog szabályaira hivatkozás helyett a felelősségével összefüggő részletes szabályoknak a kidolgozása és azok csődjogi szabályok közötti elhelyezése. Tényként állapítható meg, hogy ilyen kodifikációs megoldás a vizsgált eljárások egyikében sincs, de lege ferenda a bíró gyakorlat már most sem tekinti a fizetéseképtelenségi szakértők felelősségével kapcsolatos jogvitákat kizárólag polgári jogi felelősségi szabályok alapján eldönthetőnek.